

Omarahoitusosuuden myöntäminen TKI -tiekartan koordinaatiohankkeelle

Maakuntahallitus 20.11.2023 § 143
483/15.03.02.01/2022

Valmistelija

kehittämisjohtaja Merja Olenius, 040 629 7210, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus valtuuttaa maakuntaliiton viraston valmistelevaan hankehakemuksen TKI -tiekartan koordinaatiohankkeeksi ja hakemaan siihen rahoitusta kansallisesta alueiden kestävästä kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) tarkoitetusta TKI -hausta sekä kohdentamaan hankkeeseen omarahoitusta enintään 20 000 euroa.

Päätös

Etelä-Savon ELY-keskus ilmoitti esityslistan julkaisemisen jälkeen osallistuvansa hankkeeseen 10.000 eurolla. Summa pienentää maakuntaliiton omarahoitusosuuden 10.000 euroon. Hanke kestää 18 kuukautta ja sen on tarkoitus käynnistyä keväällä 2024.

Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Etelä-Savon maakuntaliitto hakee kansallisen alueiden kestävästä kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) tarkoitettua rahoitusta TKI -tiekartan koordinaatiohankkeelle. Rahoitus tukee alueellista tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Lisäksi se edistää hallituksen tavoitetta nostaa tutkimus- ja kehittämisen osuus neljään prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä. Etelä-Savossa BKT -osuus on tilastoitu olevan alle 1 % vuonna 2021, mikä on huomattavasti alle valtakunnallisen tavoitteen.

AKKE-rahoitus on suunnattu maakuntien omaehtoiseen kehittämiseen sekä valtion ja maakuntien välisen sopimuksellisuuden edistämiseen. Alueellisen TKI-rahoituksen kokonaisuudessa tuetaan

- A) osaamisverkostoja: vahvistetaan eri alueiden toimijoiden TKI-yhteistyötä ja erilaisten osaamisten kokoamista yhteen sekä kytkeytymistä kansallisiin ja kansainvälisiin osaamisverkostoihin
- B) alueellisia innovaatioekosysteemejä: Tuetaan erilaisten toimijoiden osallistumista TKI-toimintaan sekä kyvykkyyksien yhdistämistä ja vahvistetaan erityisesti pk-yritysten osallisuutta. Rahoituksella vahvistetaan myös kuntien kehitysyhtiöiden ja muiden yritysten kehittämisorganisaatioiden kytkemistä mukaan sekä vahvistetaan alueellisen innovaatiotoiminnan strategista suunnittelua ja alueiden vahvuuksiin perustuvaa TKI-työtä (kytkentä Älykkään erikoistumisen strategiaan).

Määrärahalta rahoitettavien hankkeiden tulee vastata vähintään yhteen seuraavista TEM:in asettamista ehdoista:

- hanke tukee pk-yritysten tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa ja parantaa näin pk-yritysten innovaatiokyvykkyyttä
- hanke vahvistaa alueen innovaatioekosysteemiä
- hanke laajentaa TKI-toimintaan osallistuvien tahojen joukkoa.

Lisäksi rahoitettavan hankkeen tulee vastata Etelä-Savon TKI -tiekartan tavoitteisiin

- pelitaktiikka yritysveitoksi ja laajemmille hartioille
- TKI-aktiivisuuden vahvistaminen yrityksissä
- T&K-osaajien veto- ja pitovoiman vahvistaminen
- joukkuepelaamisen vahvistaminen maakunnan strategisilla kärkialoilla
- koko joukkueen nousu kansainväliselle sarjatasolle.

TKI -tiekartan koordinaatiohanke vahvistaa alueen innovaatioekosysteemiä ja laajentaa TKI -toimintaan osallistuvien tahojen joukkoa (TEM:in asettama tavoite) sekä vastaa suoraan Etelä-Savon TKI tiekartan tavoitteisiin 1, 4 ja 5. Hankkeella varmistetaan ja resursoidaan TKI -tiekartan toimeenpano.

Etelä-Savon maakunnan TKI -tiekartta on valmistunut vuonna 2023.

Maakuntastrategiassa on asetettu mitattavat tavoitteet mm. yritysten T&K-menojen osuudelle alueen BKT:sta, yritysten T&K-henkilöstön määrälle sekä korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuudelle 15 vuotta täyttäneistä. Lähtötilanteesta T&K-menojen suhde bruttokansantuotteeseen on Etelä-Savossa 0,9 % (koko maa 2,8 %), valtakunnallisen tavoitteen ollessa 4 %. Erityisesti yritysten T&K-menojen sekä Business Finlandin innovaatorahoituksen käytön osuus on maakunnassa ollut viime vuosina matalalla tasolla.

Etelä-Savossa on tunnistettu haasteita TKI-toiminnalle, kuten TKI-resurssien niukkuus, joka näkyy yrittäjien osalta ajankäytöllisinä haasteina, osaamisen ja osaajien puutteina sekä rahoituksen haasteina varsinkin uusien startup -teknologiayritysten liiketoiminnan käynnistämisen osalta. Lisäksi ongelmana on TKI-toimijakentän hajanaisuus ja yksittäisiin TKI- ja yrityspalvelupolkuihin liittyvät pulmat. Etelä-Savon TKI-toiminnassa korostuu myös yrityskentän pienuus, jossa samat kehityshaluiset yritykset ovat mukana useissa erityisesti oppilaitosveitoksissa hankkeissa. Kansainvälisen TKI-rahoituksen kotiuttamisessa riittää vielä parannettavaa ja alueella on nähty tarvetta kasvattaa EU-instrumentteihin liittyvää osaamista. Maakunnassa on todettu tarpeelliseksi vahvistaa TKI-yhteistyötä yritysten, korkeakoulujen, tutkimus- ja oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kesken. TKI-toiminnassa tarvitaan lisää ja vahvempaa yhteistyötä erityisesti yritysrajoissa.

TKI -tiekartan toimeenpanoa seuraa TKI -ydinryhmä, johon kuuluu maakuntaliiton, Ely -keskuksen, yrittäjien ja oppilaitosten edustajat. Ydinryhmän määrittelemät tavoitteet TKI -koordinaatiohankkeelle ovat seuraavat:

- TKI -tiekartan toteutuksen varmistaminen
- ydinryhmän tiedolla johtamisen tukeminen (TKI -mittareiden seuranta ja -rahoitus)
- pyöreän pöydän toiminnan organisointi
- seurantatiedon kokoaminen
- yhteisen tilannekuvan muodostaminen ja yhteinen koonti ja keskustelu tiekartan mukaisissa tavoitteissa etenemisestä
- tarvittavien toimenpiteiden ja rahoituksen suuntaaminen
- TKI -tiekarttaa toteuttavan käytännön toimintamallin vakiinnuttaminen maakuntaan (alahankkeiden koordinointi ja klustereiden tukeminen)
- maakunnan kansainvälistymissuunnitelman laatiminen (vuoteen 2030 saakka)
- sidosryhmäyhteistyö
- viestintä ja osallistaminen.

Kokonaiskustannukset hankkeelle ovat 100.000 euroa, josta haettavan tuen osuus 80.000 euroa ja omarahoitus 20.000 euroa. Hanke sisältää ostopalveluja noin 15.000 euroa, matkakustannuksia noin 15.000 euroa ja 70.000 euroa palkkakustannuksia sivukuluineen. Hankkeen flatrate on 40 %. Matkakustannuksiin sisältyy TKI -toimijoiden kansainväliseen verkostoitumiseen liittyvä matka, esimerkiksi Ukrainan jälleenrakennukseen liittyviin kehitysmahdollisuuksiin maakunnan TKI:n näkökulmasta tai jos tämä ei ole mahdollista, muuhun kansainvälistymisteemaan.

